

Предности тих уређаја јесу:

1. аутоматска послуга,
2. аутоматска контрола,
3. једноставна и поуздана конструкција,
4. изолиране су и имају плашт од алуминија,
5. мала потрошња паре, воде и електричне струје.

Споменут ћу, да се по истом принципу и у сличним колонама стерилизира и кондензирано млијеко у кутијама без додатка шећера. Стrojeви имају капацитет 10.000 кутија/сат. Стерилизира се код температуре од 112—177° Ц. Разлика је у томе, што се кутије за вријеме стерилизације цијело вријеме врте, па се њихов садржај стерилизира једноличније.

Мијо Ђогић, Загреб

О УПОТРЕБИ ПАПИРНАТИХ БОЦА ЗА МЛИЈЕКО

У „Мљекарству“ бр. 1 о г. пишући о стакленим боцама за млијеко изнио сам њихове добре и лоше стране у нашем мљекарству.

Баш лоше њихове стране навеле су ме на размишљање, не бисмо ли и ми употребили папирнате боце за млијеко, тим више, што су оне у свијету већ више десетак година у пораби.

Папирнате боце за млијеко уведене су у Америци, у Њујорку још год. 1929. На темељу дотадањих искустава мљекаре су заједнички закључиле, да осим стаклених употребљавају и папирнате боце. У ту су сврху већ тада основане двије творнице за производњу папирнатих боца за млијеко с капацитетом од сса 32 милијарде боца на годину.

Према објављеним подацима проф. Бреда у часопису „Farm Research“ издавано је само на територију града Њујорка на дан 2,400.000 боца с млијеком. Једна четвртина од тога броја, дакле округло сса 600.000, биле су у год. 1939, боце за млијеко од папира.

У Калифорнији данас се 70% млијека издаје у папирнатим боцама, а свега сса 30% још у стакленима.

У Америци прописани су већ год. 1937. у Балтимору нарочити увјети за боце од папира, с обзиром на хигијенско-техничке мјере, те већ тада у једној папирнатој боци за млијеко није смјело бити више од 50 бактерија.

У осталим европским земљама почели су издавати млијеко у папирнатим боцама много касније. Год. 1939. могло се на пр. у Њемачкој добити млијеко у папирнатим боцама у жељезничким рестаурацијама, на већим спортским приредбама и т. д. Данас се у Њемачкој употребљавају папирнате боце за специјална млијека, као на пр. за витаминизирано и хомогенизирано, па за свјеже сирово млијеко. Употреба папирнатих боца у Њемачкој ограничена је због штедње на материјалу и несташнице сировине (дрва за производњу папира).

Овдје сам изнио само грубе податке о почелима издавања млијека у папирнатим боцама у свијету. Код нас би требало већ сада мислити о томе и испитивати, имамо ли и ми могућности за такав рад.

Нема сумње, да ћемо морати свладати цјели низ потешкоћа прије неголи дођемо до жељених резултата.

Фабрикацију папирнатих боца за млијеко треба тако савршено механизирати, да боце, одређене за млијеко, радници не додирују рукама. То вриједи и за даљу манипулацију боцама, кад их треба прешати, савијати, лијепити, импрегнирати и т. д. Љепило и парафин треба да одговарају свим захтјевима хигијене, шта више, руковаће тим материјалом треба да се одвија у законски прописаним хигијенским увјетима.

Ако узмемо, да наша стаклена боца учини 35—55 обртаја, а папирната само један, и да се баца, тада тај разлог говори у корист стаклене боце.

Ваља узети на ум, да су папирнате боце четвртастог облика, надаље да им је тежина мања, да их је лакше сложити и да их много више стане на превозно средство него стаклених боца. Надаље, папирната се боца само једанпут употреби и не враћа се више у млеку, стога отпада сакупљање празне амбалаже. Исто тако је предност папирнате боце и смањени трошак за чепљење. Алуминијска капица домаће производње стоји сада код нас око 1.30. Дин. по комаду, а код папирнатих боца то би потпуно отпало. Исто тако за прање стаклених боца требају врло скупи и комплицирани стројеви за кемијска средства. Што се тиче и складишног простора, боље би одговарале папирнате боце. Често се догађа, да се у јакој зими без затворених камиона а у скученим и примитивно опремљеним продаваоцима масовно смрзава млијеко, а боце пуцају. Код папирнатих боца такве се штете не догађају.

Нажалост не располажем подацима, колико би стајала једна папирната боца у односу на стаклену боцу домаће производње.

Наша стаклена боца је скупа, а квалитета не задовољава. Ако томе додамо још врло лошу и скупу алуминијску капицу, па прање и чепљење стаклених боца, онда не треба сумњати у добар исход те наше акције.

Сврха је овог чланка, да упозорим на недостатке код употребе стаклених боца а на предности папирнатих боца за млијеко. Конзумне млекуаре, Институт за млекуарство ФНРЈ у Београду, републичка млекуарска стручна удружења, Санитарна инспекција и индустрија папира, морале би овај предмет заједнички размотрити.

Није искључено, да би се употребом папирнатих боца смањили и трошкови за испоруку конзумног млијека.

Иван Бенко, Љубљана

О УПОТРЕБИ МУЗНИХ КРАВА ЗА РАД

Унаточ развоју механизације у пољопривреди и уза све већи број трактора и других возила морамо бити свијесни, да је крива свеједнако још доста важна спрегна сила у нашој пољопривреди. То особито вриједи за крајеве, гдје претеже ситни пољопривредни посјед и гдје коње није могуће уопслити изван господарства. У тим крајевима је коњ сигурно прескупа радна стока или га гдјекад није уопће могуће држати, јер је посјед премален, а да то не буде на штету остале стоке, а таме и производње најнужнијих живежних намирница. Да је управо тако, доказује нам статистика, по којој се у НР Словенији 36% крива употребљава за рад. По свој прилици употребљава их се и више. Зато неће бити на одмет, да прије наступа пољских радова о том нешто речемо.